

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی استان اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه تخصص رشته بیهوشی

عنوان:

بررسی میزان تاثیر کتوفول در کاهش سرفه ناشی از فتانیل در بیماران کاندید بیهوشی عمومی

استاد راهنما ۱:

دکتر مهزاد یوسفیان

استاد راهنما ۲:

دکتر علی محمدیان

استاد مشاور:

دکتر سعید صادقیه اهری

نگارش:

دکتر زهره بیرون بر فتحی

بهار ۱۳۹۷

شماره پایان نامه:

۰۹۱

IRCT NO:

IRCT 2017010923559N14

تقدیم به پشگاه خدایی
که لیاقت خدمت به بشریت را به ما بخشید و در سایه توجهاتش ، دست
ما را شفابخش دل دردمندان و بیماران قرار داد.

تقدیم به

«دو عزیزم پدر و مادرم»

تقدیم به:

محکم‌ترین و استوارترین پشتوانه زندگی‌ام
عشق و ایثار، گذشت و بزرگواری و قلب پر از مهر و عطوفت

« به پدرم »

به پاس لحظه لحظه آسایش و آرامش زندگی‌ام

تقدیم به:

عشق و مهربانی، دلسوزی و محبت، روح زندگی‌ام
همراه همیشگی لحظات سخت زندگی‌ام

« به مادرم »

به پاس تمام زحمات و شب زنده‌اریش

سپاسگزاری

سپاس بیکران پروردگار یکتا را که هستی‌مان بخشید و به طریق
علم و دانش رهنمونمان شد و به همنشینی رهروان علم و دانش
مفتخرمان نمود و خوشه‌چینی از علم و معرفت را روزیمان
ساخت.

سپاس می‌دارم زحمات استادان گرانقدرم
دکتر مهزاد یوسفیان ، دکتر علی محمدیان ، دکتر سعید صادقیه
اهری

را که علاوه بر آموزش علم پزشکی، منش زندگی و مسیر بهتر
زیستن را به من آموختند و با نکته‌های دل‌آویز و گفته‌های
ارزشمندشان صحیفه‌های سخن را علم‌پرور نمودند و همواره
راه‌نما و راه‌گشای من در اتمام پایان نامه‌ام بوده‌اند؛ این پایان
نامه را در کمال امتنان و افتخار به ایشان تقدیم می‌نمایم.

و تمامی بیمارانی که طب را بر بالینشان آموختم...

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: طرح تحقیق	
۱-۱- مقدمه	Error! Bookmark not defined.
۲-۱- بیان مسئله	Error! Bookmark not defined.
۳-۱- تعریف واژه‌ها	Error! Bookmark not defined.
۴-۱- اهداف و فرضیات	Error! Bookmark not defined.
۱-۴-۱- هدف کلی	Error! Bookmark not defined.
۲-۴-۱- اهداف اختصاصی	Error! Bookmark not defined.
۳-۴-۱- هدف کاربردی	Error! Bookmark not defined.
۴-۴-۱- فرضیات یا سؤالات پژوهش	Error! Bookmark not defined.
فصل دوم: پیشینه تحقیق	
۱-۲- مبانی نظری بیهوشی	Error! Bookmark not defined.
۲-۲- بیهوشی عمومی	Error! Bookmark not defined.
۳-۲- فتانیل	Error! Bookmark not defined.
۱-۳-۲- سرفه پس از تزریق فتانیل	Error! Bookmark not defined.
۴-۲- پروپوفول	Error! Bookmark not defined.
۵-۲- کتامین	Error! Bookmark not defined.
۶-۲- کتوفول	Error! Bookmark not defined.
۷-۲- مطالعات مشابه	Error! Bookmark not defined.
۱-۷-۲- مطالعات انجام شده در جهان	Error! Bookmark not defined.
۲-۷-۲- مطالعات انجام شده در ایران	Error! Bookmark not defined.
فصل سوم: شیوه اجرای تحقیق	
۱-۳- نوع پژوهش	Error! Bookmark not defined.
۲-۳- جمعیت مورد مطالعه	Error! Bookmark not defined.

- Error! Bookmark not defined.** ..... ۳-۳ نمونه برداری و روش نمونه گیری
- Error! Bookmark not defined.** ..... ۴-۳ روش گردآوری اطلاعات
- Error! Bookmark not defined.** ..... ۵-۳ ملاحظات اخلاقی
- Error! Bookmark not defined.** ..... ۶-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری
- defined.**

فصل چهارم: نتایج

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

- Error! Bookmark not defined.** ..... ۱-۵ بحث
- Error! Bookmark not defined.** ..... ۲-۵ نتیجه گیری
- Error! Bookmark not defined.** ..... ۳-۵ محدودیت ها
- Error! Bookmark not defined.** ..... ۴-۵ پیشنهادات پژوهش
- Error! Bookmark not defined.** ..... منابع

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۴-۱ : فراوانی بیماران به تفکیک بازه سنی در گروه های مورد بررسی	Error! Bookmark not defined.
جدول ۴-۲ : میانگین وزن بیماران به تفکیک گروه های مورد بررسی	Error! Bookmark not defined.
جدول ۴-۳ : ضربان قلب بیماران در گروه های مطالعه قبل و بعد از تزریق فتانیل	Error! Bookmark not defined.
جدول ۴-۴ : ضربان قلب بیماران قبل و بعد از تزریق فتانیل به تفکیک گروه های مطالعه	Error! Bookmark not defined.
جدول ۴-۵ : فشار خون سیستولیک بیماران در گروه های مطالعه قبل و بعد از تزریق فتانیل.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۴-۶ : فشار خون سیستولیک بیماران قبل و بعد از تزریق فتانیل به تفکیک گروه های مطالعه.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۴-۷ : فشار خون دیاستولیک بیماران در گروه های مطالعه قبل و بعد از تزریق فتانیل.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۴-۸ : فشار خون دیاستولیک بیماران قبل و بعد از تزریق فتانیل به تفکیک گروه های مطالعه.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۴-۹ : فشار میانگین شریانی بیماران در گروه های مطالعه قبل و بعد از تزریق فتانیل	Error! Bookmark not defined.
جدول ۴-۱۰ : فشار میانگین شریانی بیماران قبل و بعد از تزریق فتانیل به تفکیک گروه های مطالعه.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۴-۱۱ : بروز سرفه به تفکیک گروه های مطالعه.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۴-۱۲ : بروز سرفه و شدت بروز آن به تفکیک گروه های مطالعه.....	Error! Bookmark not defined.
جدول ۴-۱۳ : زمان بروز سرفه به تفکیک گروه های مطالعه	Error! Bookmark not defined.
جدول ۴-۱۴ : مقایسه گروه های مطالعه با یکدیگر به تفکیک بروز سرفه	Error! Bookmark not defined.

جدول ۴-۱۵ : مقایسه گروه‌های مطالعه با یکدیگر به تفکیک وجود سرفه شدید. **Error!**

Bookmark not defined.

فهرست نمودارها

صفحه

عنوان

نمودار ۴-۱ : فراوانی بیماران به تفکیک جنسیت. **Error! Bookmark not defined.**

نمودار ۴-۲ : میانگین وزن بیماران به تفکیک گروه های مورد بررسی ..... **Error!**

Bookmark not defined.

نمودار ۴-۳ : فراوانی بیماران به تفکیک کلاس ASA ..... **Error! Bookmark not defined.**

فهرست علائم اختصاری

ICP: Intracranial Pressure

EEG: Electroencephalography

MRI: Magnetic Resonance Imaging

PSA: Procedural Sedation and Analges

ASA: American Statistical Association

MAP: Mean Arterial Pressure

بررسی میزان تاثیر کتوفول در کاهش سرفه ناشی از فتانیل در بیماران کاندید بیهوشی عمومی

چکیده

سابقه و هدف: فتانیل جزو شایعترین مخدرهایی است که بعنوان مخدر وریدی در اتاق عمل جهت Premedication

در بیماران کاندید بیهوشی عمومی یا بعنوان داروی سدایتو مورد استفاده قرار می گیرد. سرفه ناشی از مخدرها از عوارضی است که بعد از تجویز فتانیل نیز دیده می شود. در این مطالعه بر آنیم تا میزان تاثیر همزمان دو داروی کتامین و پروپوفول با عنوان کتوفول (با ترکیب ۱: ۱ پروپوفول 10mg و کتامین 10mg) را در کاهش سرفه ناشی از فتانیل بسنجیم.

مواد و روش ها: مطالعه حاضر به روش کارآزمایی بالینی تصادفی و دو سویه کور می باشد. تمام بیماران در رنج سنی

۶۰-۱۸ سال بودند. پس از اخذ رضایت از بیماران جهت ورود به مطالعه، ۱۲۴ بیمار با استفاده از روش نمونه گیری آسان وارد مطالعه شدند. گروه اول دریافت کننده کتامین، گروه دوم دریافت کننده پروپوفول، گروه سوم دریافت کننده کتوفول و گروه چهارم نیز دریافت کننده نرمال سالین بودند. کلیه داروهای خوراکی همه بیماران از ۸ ساعت قبل از عمل قطع شد. به گروه اول کتامین ۲ سی سی، به گروه دوم پروپونول ۲ سی سی (۱۰ میلی گرم)، به گروه سوم کتوفول ۲ سی سی (پروپوفول ۱۰ میلی گرم + کتامین ۱۰ میلی گرم ۱:۱) و به گروه چهارم (۲ سی سی نرمال سالین) تجویز شد. سپس فتانیل ($2\mu\text{g}/\text{kg}$) به هر ۴ گروه تجویز شد. بروز سرفه، شدت و زمان شروع آن در فاصله های زمانی (۰-۵-۱۰) ثانیه در هر ۴ گروه ثبت شد. سپس بیماران تحت بیهوشی عمومی با پروپوفول و شل کننده قرار گرفتند. در نهایت تمام اطلاعات وارد برنامه آنالیز آماری شده و به تحلیل داده ها پرداختیم.

یافته ها: در این مطالعه مشاهده شد که میزان بروز سرفه پس از تزریق فتانیل در دریافت کننده گان کتامین ۲۲/۶ درصد، در

دریافت کننده گان پروپوفول ۳۲/۳ درصد، در دریافت کننده گان کتوفول ۶/۵ درصد و در گروه شاهد ۶۱/۳ درصد بود و شدیدترین میزان بروز سرفه در گروه شاهد با ۲۲/۶ درصد رویت شد. بیشترین میزان تاخیر در شروع سرفه در دریافت کننده گان کتوفول و پروپوفول بود و بیشترین میزان شروع زودرس سرفه در گروه شاهد مشاهده شد. همچنین هیچ یک از داروهای تجویز شده نسبت به گروه شاهد هیچ تغییر معنی داری را در فشار خون، ضربان قلب و فشار متوسط شریانی (MAP) بیماران ایجاد نکردند. مشاهده شد که کتوفول، کتامین و پروپوفول توانستند میزان سرفه را نسبت به گروه شاهد و نیز کتوفول نسبت به گروه پروپوفول به صورت معنی داری کاهش دهند.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که کتوفول بیشترین سرکوب سرفه ناشی از فتانیل را داشت و نسبت به پلاسبو و

پروپوفول تاثیر معنی داری داشت ولی نتوانست برتری معنی داری را نسبت به کتامین نشان دهد.

کلمات کلیدی: کتوفول، کتامین، پروپوفول، سرفه ناشی از فتانیل، بیهوشی عمومی.

